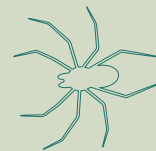

SAMEN IN DE NATUUR

10 UITDAGINGEN en 1 extra voor jouw klas

Rivierenhof, Kesselse Heide en Vrieselhof dagen jullie uit:
dit zijn de **10** dingen die je gedaan moet hebben in de natuur!

WELKE UITDAGING GAAN JULLIE MET JE KLAS AAN?

Welkom

zijn jullie klaar voor een echte natuur-uitdaging? Verwacht geen echte les maar kom kijken, luisteren, bewegen en genieten in de frisse lucht, midden in de natuur. Natuurlijk steek je daar ook veel van op!

Wat moet je op voorhand doen?

Print de plattegrond van het park van jouw keuze. Ga je naar het Rivierenhof in Deurne, met speeltuin, rozentuin en twee kastelen? Of naar het rustige Vrieselhof met speelbos in Ranst (Oelegem)? Of wil je bos, zand en heide ... ga dan naar de Kesselse Heide in Nijlen!

Kies welke uitdagingen jullie gaan doen met de klas.

Stippel een wandeling uit. De witte zones op de plattegrond helpen je om een goede plek voor jullie uitdaging te kiezen.

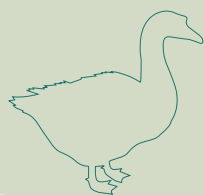
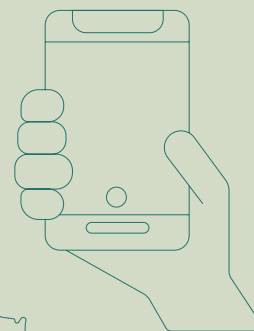
Voor sommige uitdagingen heb je materiaal nodig. Dat moet je zelf meebrengen. Lees dus de tekst bij jouw uitdaging aandachtig!

Veel plezier!

Team Provinciale Groendomeinen Regio Antwerpen

www.provincieantwerpen.be

- Q Rivierenhof
- Q Kesselse Heide
- Q Vrieselhof

DEPARTEMENT VRIJE TIJD

Provinciale Groendomeinen Regio Antwerpen

Turnhoutsebaan 246, 2100 Deurne, 03 360 52 18

rivierenhof@provincieantwerpen.be www.provincieantwerpen.be

UITDAGING 1

Spot een eekhoorn
en ook een paddenstoel, een spin, een ekster, ...

Spotten =
de natuur intrekken om een
bepaalde plant of dier te vinden

Een leuke manier om planten en dieren te spotten met je klas is door het spel natuurbingo.

Verdeel je klas in groepjes van 2 of 3 leerlingen of werk individueel. Elke groepje krijgt een bingokaart. Wandel en kruis aan wat je in het echt ziet. Heb je een rij vol? Roep BINGO!

Zie je nog een andere bijzondere plant of dier, ... een eekhoorn misschien? Dan mag je het lege vakje aankruisen! Vul in: ik zie ...

► **Voor wie?**

Speurneuzen van het 4de, 5de of 6de leerjaar.

► **Wanneer?**

In alle seizoenen.

► **Waar?**

In elk park of bos.

► **Materiaal?**

Print op voorhand voor elke groep een bingokaart. Zie bijlage 4. Op internet zijn nog veel andere leuke bingokaarten te vinden! Zorg ook voor een stevige ondergrond (kaft of klembord). Potlood of stift.

UITDAGING 2

Bouw je eigen mini-bos

Ooit al zoiets moois gezien in het bos of in het park dat je er een foto van wilde maken? Wanneer je rondwandelt, kom je ongetwijfeld prachtige tafereeltjes tegen. Een kronkelend beekje, een omgevallen boom vol paddenstoelen, ... Zoek een mooi plekje en trek hiervan een echte of een denkbeeldige foto. 'Klikklak.' Met alles wat je in de natuur kunt vinden, bouw je het bostaferieel na in miniatuur.

► **Voor wie?**

Creative kinderen van het 1ste tot het 6de leerjaar.

► **Wanneer?**

In alle seizoenen.

► **Waar?**

In elk park of bos.

► **Materiaal?**

Niets meebrengen en niets plukken! Je vindt alles op de grond in de natuur.

UITDAGING 3

Observeer watervogels

Op de vijvers of in de grachten vind je vaak nesten van meerkoeten (zie foto) en andere watervogels zoals eenden, waterhoentjes en ganzen.

Zoek het nest van een meerkoet en observeer. Kijk een tijdje in stilte naar de vogels. Wat doen deze vogels? Wat zie je? Er is een observatiefiche (zie bijlage). Die kun je samen overlopen en invullen.

► **Voor wie?**

Voor nieuwsgierige leerlingen van 1ste, 2de en 3de leerjaar.

► **Wanneer?**

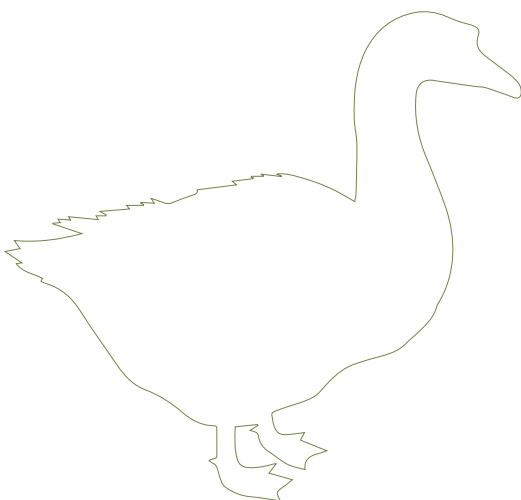
In de lente.

► **Waar?**

In de buurt van water, in Rivierenhof en Vrieselhof.

► **Materiaal?**

Print op voorhand de observatiefiche (bijlage 5).

UITDAGING 4

Doe een kikker na
en speel een dierengeluidenspel

Op warme lentedagen of zwoele zomeravonden kun je in de buurt van sommige vijvers luisteren naar het concert van de groene kikkers! Wist je dat een groene kikker aan elke kaak een kwaakblaas heeft waardoor hun geluid versterkt wordt? Groene kikkers trekken veel later dan padden en bruine kikkers (februari – maart) naar het water om eitjes te leggen.

Ga in een cirkel staan met de gezichten naar buiten. De leerkracht loopt rond in de cirkel en geeft een kind een tik met een stok, dat is de speurneus. Een ander kind krijgt twee tikken met de stok, dat is de kikker. De kikker begint te kwaken en de speurneus moet raden wie de kikker is. Die krijgt twee of drie kansen om de juiste naam te raden.

► **Voor wie?**

Voor muzikale leerlingen van 1ste, 2de en 3de leerjaar.

► **Wanneer?**

Op warme lentedagen in mei of juni.

► **Waar?**

In de buurt van water, in Rivierenhof en Vrieselhof.

► **Materiaal?**

Je moet geen materiaal meebrengen. Een stok vind je op de grond in het park of het bos.

UITDAGING 5

Teken een bloem ... of een boom

Zoek 2 witte, 2 paarse en 2 gele bloemen. Niet plukken! Ga op je knieën zitten en bekijk de bloemen goed. Waarom niet plukken? Bloemen zijn belangrijk voedsel voor bijen en andere insecten. Teken de bloemen (of de mooiste bloem). Of maak een foto om de bloemen later te tekenen.

In de herfst vind je minder bloemen. Ga dan op zoek naar een mooie boom en mooie boombladeren!

► **Voor wie?**

Voor kunstenaars van het 1ste tot het 6de leerjaar.

► **Wanneer?**

In de lente of de herfst.

► **Waar?**

In elk park of bos.

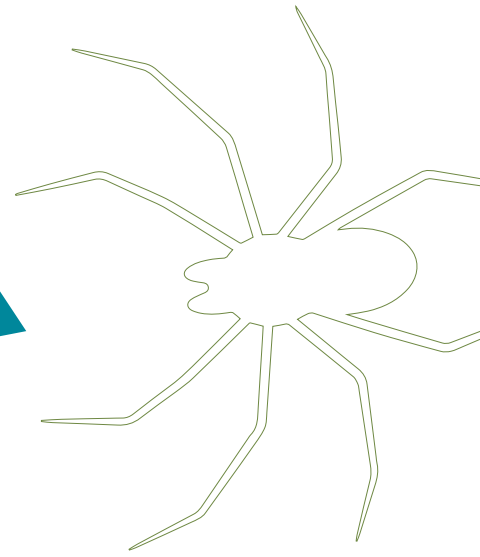
► **Materiaal?**

Wit papier op een stevige ondergrond, potlood en kleurtjes.

UITDAGING 6

Voel een regenworm op je hand
of een spin, of een slakje, ...

Zoek vijf verschillende bodemdiertjes. Durf jij er eentje op je hand houden? Wees voorzichtig en doe het diertje geen pijn.

Ga onder de struiken op zoek naar kleine beestjes. Kijk vooral op de grond onder bladeren en onder hout. Neem de diertjes voorzichtig vast en zet ze in een potje. Gebruik een zoekkaart of app om hun naam te zoeken. Heb je ook een pissebed gevangen? Probeer dan eens de pootjes van zo'n pissebed te tellen. Kevers, mieren en andere insecten hebben zes poten. Spinnen hebben er acht. Maar de pissebed heeft er ... veertien! Dat komt omdat pissebedden familie zijn van de kreeften en garnalen.

Niet vergeten: zet de diertjes op het einde voorzichtig terug!

Hoeveel poten hebben ze allemaal samen?

Juist of fout? Slak x pissebed = spin x regenworm

Maak zelf een poten-vraagstuk voor je klasgenoten!

► **Voor wie?**

Voor speurneuzen van het 3de tot het 6de leerjaar.

► **Wanneer?**

Van april tot oktober. Wanneer het koud wordt, kruipen de diertjes ver weg.

► **Waar?**

In elk park of bos waar veel bladeren en takken liggen.

► **Materiaal?**

Een potloepje. Heb je dat niet? Een leeg confituurpotje of ander bokaaltje met deksel kan je ook gebruiken. Misschien heb je thuis nog ergens een vergrootglas liggen? Een zoekkaart bodemdiertjes helpt je om te zoeken welk diertje je gevonden hebt. Je kunt ze bestellen bij JNM of Natuurpunt. Of download gratis de app Dierenzoeker.nl

UITDAGING 7

Voel de magie
en zoek de ideale toverstok

Zoek een mooie stok. De ideale toverstok is 30 cm lang. Kijk goed naar de vorm en de kleur. De stok moet goed bij jou passen.

Bedenk samen een toverspreuk met woorden uit de natuur.

Wat willen jullie toveren voor de natuur? Of voor jezelf?

► **Voor wie?**

Voor magiërs van het 1ste tot het 4de leerjaar.

► **Wanneer?**

Altijd.

► **Waar?**

In elk park of bos waar veel takken op de grond liggen.

► **Materiaal?**

Niets meebrengen en niets plukken! Je vindt alles op de grond in de natuur.

UITDAGING 8

Maak muziek met de natuur

Zoek takken of ander materiaal waar je muziek mee kunt maken. Sla bijvoorbeeld twee stokjes tegen elkaar, wrijf twee dennenappels over elkaar of blaas op een grassprietje of eikelhoedje.

Ga met je natuurinstrumenten in een kring zitten en maak het even stil. Luister 1 minuut lang naar de geluiden van het bos. Wat hoor je? Hoor je er ook goede muzikanten? Of zijn er geluiden die je storen?

Nu is het aan jullie om muziek te maken en te zingen, zoals je rond een kampvuur zou doen. De leerkracht kan dirigeren of misschien is er wel een leerling die in een orkest speelt die dat kan? Speel allemaal samen of wissel af. Laat eerst de ene helft spelen en dan de andere helft, Wie durft er een solo te doen? Om af te sluiten zing je samen een mooi lied dat je kent. Maak geen té luide muziek, zorg dat ook de vogels het mooi vinden!

► **Voor wie?**

Voor muzikanten van elke leeftijd.

► **Wanneer?**

Altijd.

► **Waar?**

In elk park of bos waar veel bladeren, vruchten en takken op de grond liggen.

► **Materiaal?**

Niets meebrengen en niets plukken! Je vindt alles op de grond in de natuur.

UITDAGING 9

Spits je oren en maak een geluidenkaart

Zoek een eigen plekje in de buurt. Neem papier en potlood mee. Het spel begint zodra iedereen zit. Je papier is een soort landkaart. Teken eerst een kruisje op het midden van het papier: dat ben jijzelf. Elk geluid dat je hoort, markeer je op de kaart, bijvoorbeeld met golvende lijnen voor de wind of een muzieknootje voor een vogel. De plaats op het papier geeft zo goed mogelijk de richting en de afstand aan waar het geluid vandaan komt. Luister ongeveer vijf minuten (de leerkracht geeft een signaal) en ga dan weer bij elkaar in een ruime kring. Bespreek jouw kaart eerst met je buur. Deel daarna de ervaringen met de hele groep. Hoeveel verschillende geluiden heb je gehoord? Welke geluiden vond je mooi of fijn en welke juist niet? Welke geluiden had je nog nooit gehoord? Waren er dierengeluiden?

Luistertips: Hou je handen achter je oren. Zo maak je je oren net zo gevoelig als die van een konijn of een hert. Komt het geluid van achteren? Draai dan je handen om het geluid op te vangen!

► **Voor wie?**

Voor luisteraars van het 3de tot het 6de leerjaar

► **Wanneer?**

In elk seizoen.

► **Waar?**

In elk park of bos.

► **Materiaal?**

Papier en potloden.

UITDAGING 10

Speel het voedselspel
en vergeet nooit meer
wat een lieveheersbeestje eet

Een lieveheersbeestje is een rood kevertje met zwarte stippen. Het heeft zes poten en is dus een insect. Tel maar na! Lieveheersbeestjes kunnen niet goed zien. Ze vinden hun eten (vooral bladluizen) als ze er per ongeluk tegen botsen. Het zijn dus trage jagers!

Twee kinderen doen een blinddoek om en houden een leeg zakje vast. Deze kinderen zijn de lieveheersbeestjes.

De andere kinderen gaan in een kring staan. Ze pinnen een wasspeld vast op hun kleren.

Start! De lieveheersbeestjes gaan op jacht! Ze moeten bladluizen (wasspelden) verzamelen! Niet kijken dus, alleen voelen aan de kleren. Een gevonden wasspeld gaat in het zakje. Wanneer er nergens geen wasspeld meer zit, roepen de kinderen in de kring "Alles op!" Dan mogen de lieveheersbeestjes hun blinddoek afdoen en tellen wie de meeste bladluizen gevonden heeft.

► **Voor wie?**

Voor natuurliefhebbers van het 1ste, 2de en 3de leerjaar.

► **Wanneer?**

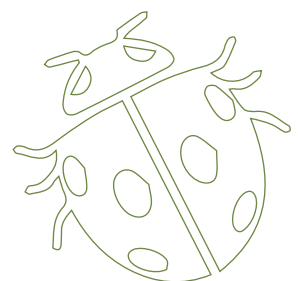
In de lente.

► **Waar?**

In elk park of bos.

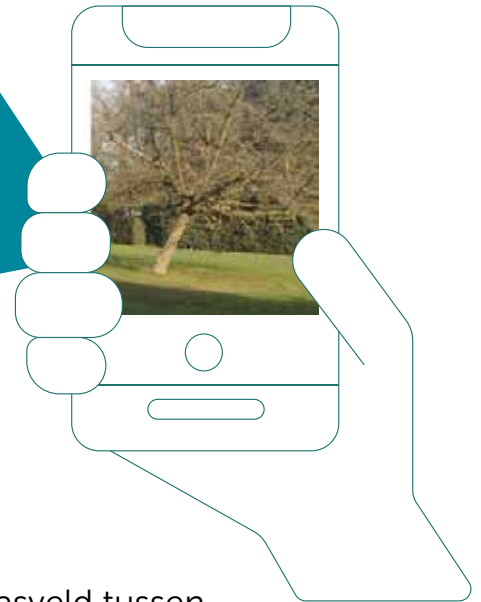
► **Materiaal?**

Twee zakjes met wasspelden, 2 blinddoeken.

EXTRA UITDAGING

Doe een fotozoektocht

Deze opdracht doe je in het Rivierenhof. Ga naar het grasveld tussen ingang Turnhoutsebaan 246 en de parkvilla (het onthaalgebouw van de domeinwachters). Bij de scheve boom begint en eindigt de route.

Verdeel de genummerde foto's onder alle kinderen. Wie foto 1 heeft, zoekt het begin van de route en leidt de groep daar naartoe. Dat wil zeggen: stap samen naar de plaats die aangeduid is met een gele stip op de foto. Dan zoekt degene met foto 2 het volgende stukje van de route enz. De volledige route zonder stoppen duurt ongeveer een uur.

De foto's zijn genomen tijdens de winter. Alle 'vaste' dingen zijn goed te zien: zitbanken, paaltjes, gebouwen. In lente, zomer, herfst staan die misschien een beetje verstopt. Goed zoeken dus!

► **Voor wie?**

Voor alle leerlingen tussen 8 en 12 jaar.

► **Wanneer?**

Altijd.

► **Waar?**

In het Rivierenhof.

► **Materiaal?**

Print de foto's en de controle plattegrond (bijlage 6) gratis te downloaden op www.provincieantwerpen.be Q aanbod voor scholen Q Rivierenhof

BIJLAGE 1

Plattegrond Kesselse Heide

BIJLAGE 2

Plattegrond Rivierenhof

BIJLAGE 3

Plattegrond Vrieselhof

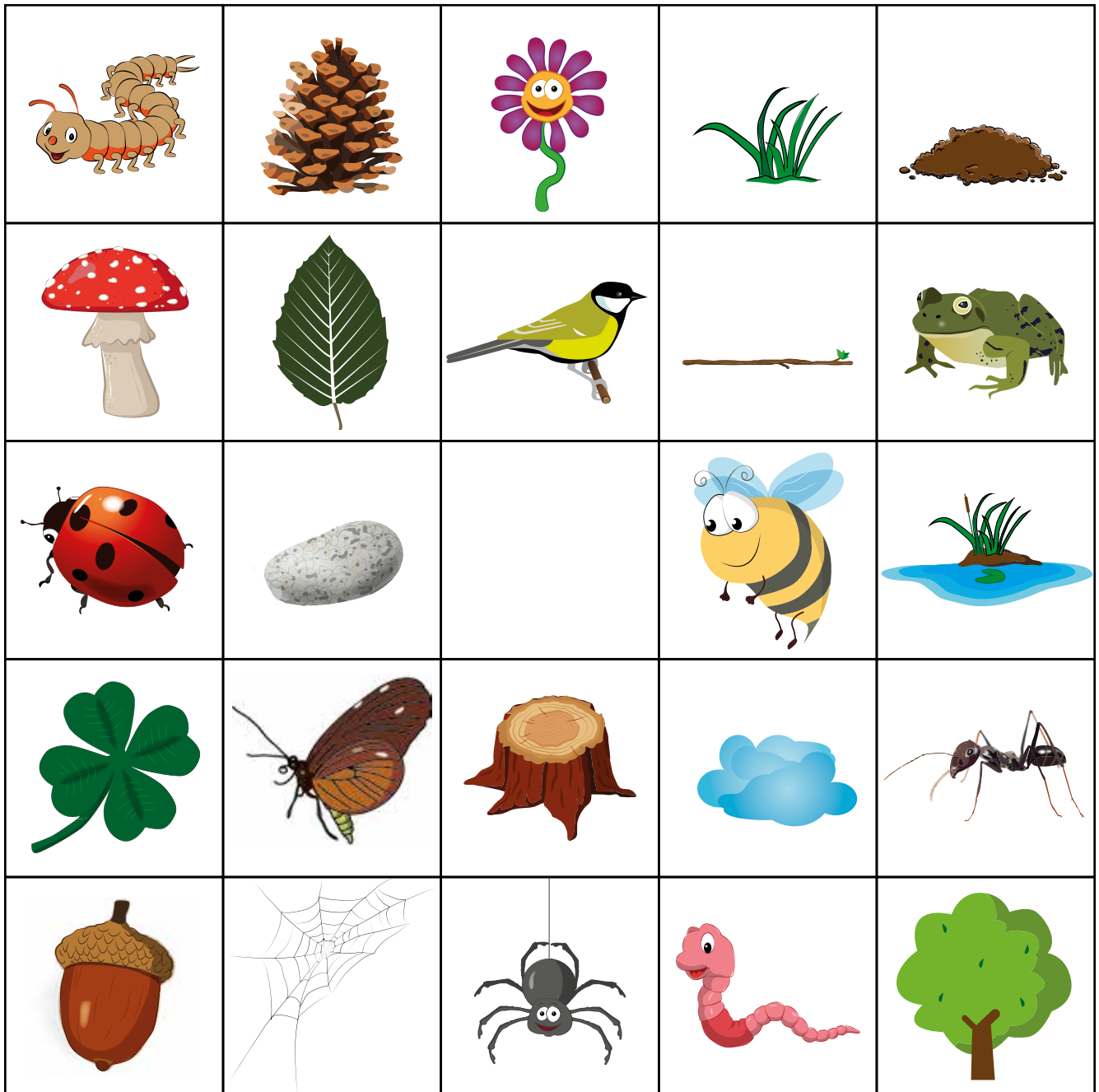

Vrieselhof
(inst)
vrieselhof.be
ondergang

BIJLAGE 4

Natuur Bingo

Zoek 5 op een rij: verticaal, horizontaal of diagonaal

BIJLAGE 5

Watervogels

MEERKOET

Hoeveel zien we er? _____ (turven)

Wat doet de meerkoet? Kruis aan

Zwemmen _____

Duiken _____

Op het nest zitten _____

Veren poetsen _____

Eten zoeken _____

De kuikens te eten geven _____

BIJLAGE 6

Route fotozoektocht Rivierenhof

FJ2 FJ1